

FRA paziņojums presei
Vīne, 2018. gada 6. aprīlis

Daudzi Eiropas Savienības (ES) romi dzīvo kā cilvēki pasaules nabadzīgākajās valstīs

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras pēdējā ziņojumā teikts, ka trūcīgi sanitārie apstākļi, bads, jauniešu bezdarbs ir galvenās problēmas, ar ko ES romi sastopas sava ikdienas dzīvē. Tajā ir uzsvērtā pastāvīgā nevienlīdzība, kas labu laiku apgrūtinājušas daudzu Eiropas valstu romus vienā no pasaules bagātākajiem reģioniem.

“Neiecietība pret romiem — no diskriminācijas līdz naida noziegumiem — veicina romu atstumtības apburto loku. Romus izstumj no sabiedrības un attiecas pret viņiem stereotipiski, kas ir nepieļaujami,” saka FRA direktors [Michael O’Flaherty](#). “Mums ir jāpārtrauc šis apburtais loks. Kāpēc nesākt ar acīmredzamo, nodrošinot katram romam tās pašas iespējas kā pārējiem ES pilsoņiem?”

Ziņojumā [“Pastāvīgas bažas – neiecietība pret romiem kā šķērslis romu integrācijai”](#) ir parādīts, kā dalībvalstīm par spīti centieniem joprojām neizdodas sasniegt vairumu romu integrācijas mērķu. Tas ir galvenais elements [ES 2011. gada programmā attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām](#). Jomas, kurās pastāv īpašas bažas, ir šādas:

- **Neiecietība pret romiem** joprojām ir augsta — katrs trešais cieš no iebiedēšanas. Dalībvalstīm ir jāatpazīst un jāuzrauga neiecietība pret romiem, kā arī jāveic efektīvi pasākumi naida noziegumu un naida runu apkarošanai.
- **Dzīves apstākļi** ES romiem no 2011. gada līdz 2016. gadam nav īpaši mainījušies, jo 80 % romu ir pakļauti nabadzības riskam salīdzinājumā ar vidēji 17 % Eiropas Savienībā un 30 % romu dzīvo saimniecībās bez ūdens apgādes. Romu piekļuve droša ūdens avotiem bieži ir tādā pašā līmenī kā iedzīvotājiem Ganā vai Nepālā. Šādu apstākļu dēļ izpaliek progress attiecībā uz izglītību, veselības aprūpi un nodarbinātību. Tas prasa lielākus centienus nabadzības samazināšanai, tostarp segregācijas likvidēšanai mājokļu jomā, labākai piekļuvei komunālajiem pakalpojumiem, piemēram, elektrībai un ūdensapgādei, kā arī lielākam sociālo mājokļu fondam.
- **Izglītība** dažās dalībvalstīs ir uzlabojusies, bet plaisas ir palikušas. Vairāk nekā 50 % romu bērnu apmeklē pirmsskolas mācību iestādes. Tas ir daudz mazāk nekā starp tā paša vecuma bērniem, kuri nav romi. Attiecībā uz pirmsskolas izglītības līmeni romiem Eiropas Savienībā ir tāds pats līmenis kā bērniem Puertoriko. Dalībvalstīm ir jānodrošina piekļuve kvalitatīvai izglītībai, atbalsts mācībām, kompensējot daudzu romu skolēnu trūcīgos dzīves apstākļus, kā arī mērķtiecīgs atbalsts jebkurā viņu izglītības posmā.
- **Jauniešu bezdarbs**: Salīdzinājumā ar sabiedrību kopumā 16-24 gadus vecu romu jauniešu, jo īpaši nenodarbinātu sieviešu, izglītībā vai apmācībā, īpatsvars ir augsts. Dalībvalstīm ir jāveicina nodarbinātība, jo īpaši romu jauniešu vidū, piemēram, ar apmācību darbavietā, stažēšanos un mācekļību. Romiem ir jāsaņem arī mērķtiecīga piekļuve atbalstam savas uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Ar šo ziņojumu tiek veicinātas debates par Eiropas Savienības romu integrāciju nākotnē, jo pašreizējā ES programma beidzas 2020. gadā. Ziņojumā ir vērtēta pašreizējo pasākumu ietekme gadu gaitā. Tajā ir aplūkota arī romu nenodrošinātība, salīdzinot ar citām

pasaulē. Tas palīdzēs ES un tās dalībvalstīm vērtēt to pienākumus ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu kontekstā.

Plašākai informācijai lūgums rakstīt : media@fra.europa.eu / Tālrunis: (+353) 1 580 30 642